

ปัจจัยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน
FACTORS PROMOTING LIFELONG LEARNING IN URBAN COMMUNITIES USING THE
COLLABORATION AMONG FAMILIES TEMPLES AND SCHOOLS

นายสันติภาพ รอดสถิตย์ *

Santipap Rodsatid

ผศ.ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา **

Asst. Prof. Worarat Phathumcharoenwattana, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง วิธีดำเนินงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชน พระ บุคลากรทางการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยชุมชนวัดและโรงเรียนอยู่ในบริเวณเดียวกัน จำนวน 870 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)และสถิติเชิงอ้างอิงโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน(Spearman's rank Correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงกับ การเห็นประโยชน์ส่วนรวม($r = .611$) การสื่อสารกัน($r = .606$) เคารพสิทธิในตัวผู้อื่น($r = .616$) การจัดการ ($r = .694$) ผู้นำ($r = .695$) และความร่วมมือจากภายนอก($r = .690$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับทัศนคติความร่วมมือ($r = .418$) และความรับผิดชอบ($r = .584$) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยมี 5 ปัจจัยคือ การจัดการ ความร่วมมือจากภายนอก ความรับผิดชอบ ผู้นำ การเห็นประโยชน์ส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: ความร่วมมือ/ บ้านวัดโรงเรียน/ ชุมชนเมือง

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: beg_san@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: aeworarat@yahoo.com

ISSN1905-4491

Abstract

This survey research aims to study factors promoting lifelong learning in urban communities using the collaboration among families, temples and schools. A descriptive research methodology and quantitative research methods were used to survey 870 people in families, temples and schools in urban communities. The research tool was a questionnaire and analyzed by descriptive statistics. (frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation) Results were analyzed by using the Spearman correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The result of collaboration among families temples and schools for promoting lifelong learning in urban communities was positively correlated in a rather high level with communication ($r = .606$), respect to human rights ($r = .616$) management ($r = .694$), leadership ($r = 0695$) and the collaboration of people outside communities ($r = .690$). It was also positively correlated at the moderate level with collaborative attitude ($r = .418$) and responsibility ($r = .584$) at .01 level of significance. There are five factors that affect to the collaboration among families, temples and schools for promoting lifelong learning in urban communities; management, the collaboration of people outside communities, responsibility, leadership, caring for common interest in respectively at .05 level of significance.

KEYWORDS: COLLABORATION / FAMILIES TEMPLES AND SCHOOLS / URBAN COMMUNITIES

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และ สังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งทำให้เห็นว่าความเจริญก้าวหน้าของคนและสังคมนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นๆหรือสังคมนั้นๆต้องได้รับการศึกษา และการศึกษานั้นไม่ได้หมายรวมเพียงแค่การศึกษาทางด้านวิชาการเพียงเท่านั้นแต่ยังมุ่งถึงการสืบสานทางวัฒนธรรม การจัดการศึกษาโดยใช้สภาพแวดล้อม และ เกื้อหนุนของปัจจัยที่ทำให้การศึกษานั้นประสบผลสำเร็จ โดยที่การจัดการศึกษานั้นจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545) ฉะนั้นการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาคนโดยการให้การศึกษาเพราะการศึกษาคือกระบวนการในการพัฒนาคนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องและมั่นคงตามศักยภาพของบุคคล

นอกจากนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ยังได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยมีสามรูปแบบ ประกอบไปด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอก

ระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งในการศึกษาหาความรู้ของคนเรานั้นเริ่มตั้งแต่คลอดขึ้นมาเป็นทารกที่เริ่มหัดฟังเสียงต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้ทางด้านสัมผัสทั้ง 5 ตั้งแต่ในวัยทารกจนได้เจริญเติบโตเข้าสู่วัยเด็กที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนทั้งในระดับปฐมวัย และในระดับประถมศึกษา จวบจนย่างเข้าในวัยมัธยมและอุดมศึกษา และเมื่อมีอายุที่เพิ่มมากขึ้นในระหว่างวัยทำงานนั้นมนุษย์เราก็คงต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพตนเอง หรือตอบสนองความต้องการที่จะอยากรู้ อยากเห็นของตนเอง ทำให้ได้สังเกตว่าในช่วงชีวิตของคนเราหนึ่งคนนั้นได้เกิดการศึกษาอยู่ตลอดเวลาและตลอดไปจนตราบถึงวาระสุดท้ายของชีวิต การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของบุคคลจึงไม่หยุดนิ่งเพียงที่โรงเรียนแต่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต นั่นคือการบูรณาการ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน บุคคลสามารถที่จะเลือกศึกษาได้ในช่วงเวลาต่างๆของชีวิตตามความต้องการและเหมาะสม การศึกษาและการเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ทุกแห่งหนไม่ว่าจะเกิดขึ้นในครอบครัว วัด ชุมชน สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในสังคม การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงกลายเป็นความจำเป็นของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันอย่างยิ่งยวด (อาชัญญา รัตนอุบล, 2551)

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน การส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องนั้น เป็นกระบวนการหลักที่มีความสำคัญมากในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) หรือสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) โดยองค์กรทุกภาคส่วนได้นำสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวสู่การปฏิบัติจริงโดยหน่วยงานทุกระดับ ในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนชาวไทยอย่างจริงจังและเป็นระบบมากขึ้น ดังนั้นสังคมกับวัดจึงมีความผูกพันกันทางด้านจิตวิญญาณ (Spiritual capital) ทุนทาง วัฒนธรรม (Cultural capital) ในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ตั้งแต่เกิดจนตาย "บ้าน วัด และโรงเรียน " จึงเป็นทุนมรดกทางสังคม ที่มีมาคู่สังคมไทยสถาบันทั้ง 3 สถาบันจึงมีความสัมพันธ์ ในทางสังคมและเป็นตัวเชื่อมโยงกิจกรรมในชุมชนทั้ง มิติทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมลักษณะชุมชนที่ปรากฏในสังคมไทยจึงมักประกอบด้วย "บ้าน" (ชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งรวมของผู้คนและระบบชีวิตที่ก่อเกิดกิจกรรมทางสังคมที่หลากหลาย) "วัด" (สถาบันศาสนา ซึ่งเป็นตัวขัดเกลา และบ่มเพาะวัฒนธรรมและศูนย์รวมจิตใจของชุมชน) "โรงเรียน" (สถานศึกษาเป็นตัวเพิ่มความรู้ และถ่ายทอดการศึกษาอย่างเป็นระบบ) โดยทั้ง 3 สถาบันเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดกระบวนการสร้าง สังคมให้เข้มแข็ง พัฒนาให้เกิดเครือข่าย นำสู่การตราตราภาพและสังคมสมานฉันท์อันเป็นจุด ปลายทางของการพัฒนาชุมชนและสังคมได้อีกรูปแบบหนึ่ง (สุรียน จันทรนุกร, 2537)

ความถดถอยของสถาบันหลักของประเทศโดยเฉพาะในสังคมเมืองทำให้มีปัญหาทางด้านการศึกษารวมถึงการจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพ ขาดความร่วมมือระหว่างองค์กรซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของการศึกษาตลอดชีวิตที่สุมาลี สังข์ศรีได้กล่าวไว้ว่าสังคมยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างเต็มที่โดยเข้าใจว่าการศึกษาเป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียนเท่านั้น หน่วยงาน องค์กรเอกชน องค์กรท้องถิ่น ยังขาดการส่งเสริม

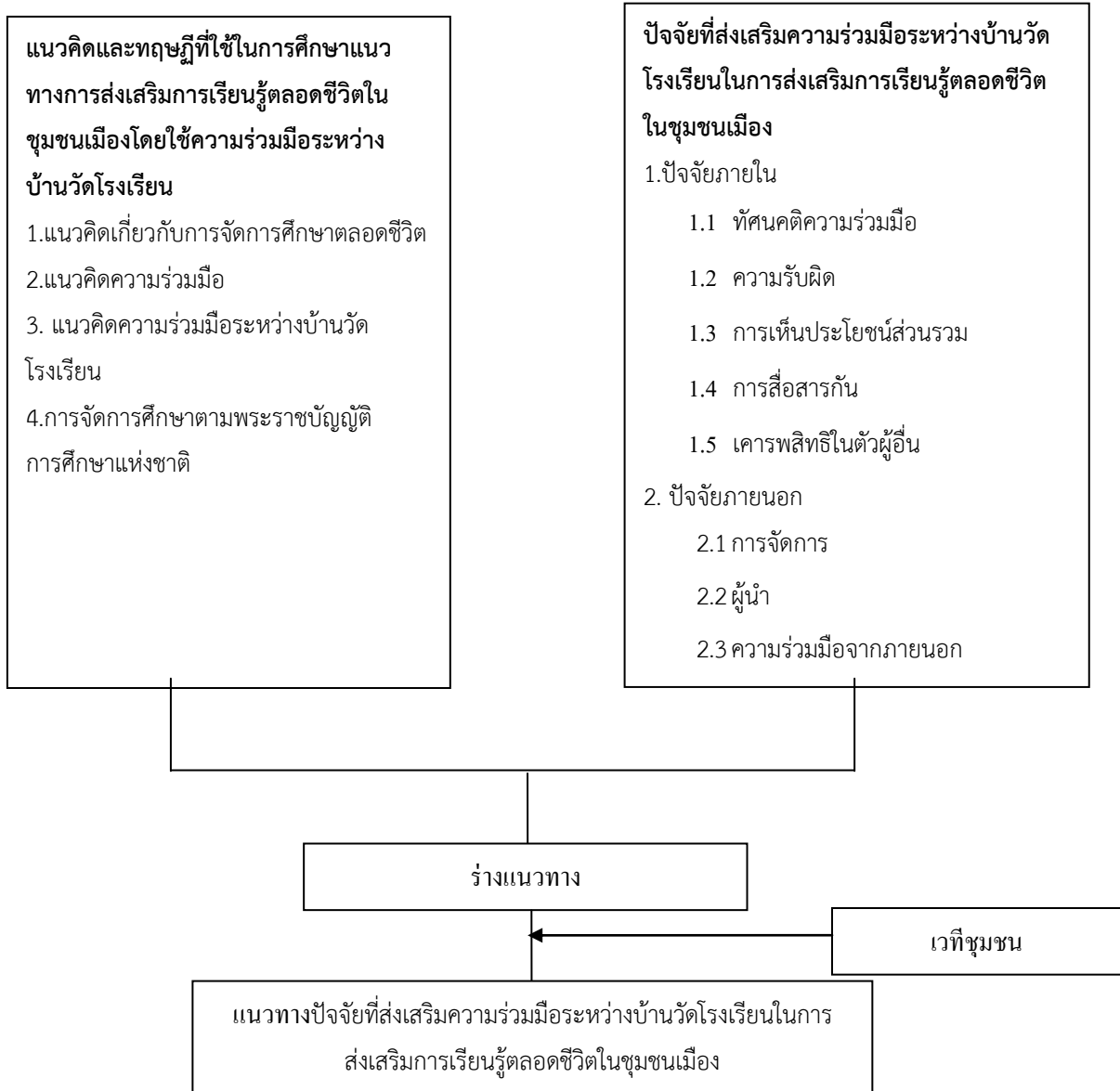
เท่าที่ควรทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) และขัดแย้งกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือนโยบายการศึกษาแห่งชาติที่ได้บ่งบอกว่าความร่วมมือของสถาบันต่าง ๆ ในชุมชนหรือองค์กรจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตั้งนั้นชุมชนทางสังคมเริ่มในระดับครอบครัวซึ่งมีภาระหน้าที่ให้การดำเนินชีวิตของชุมชนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน มีแนวปฏิบัติ มีการประสานงานเชื่อมโยงติดต่อกันไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นที่รวมของวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม เพื่อผูกพันสมาชิกของสังคมนั้น ๆ ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น รวมทั้งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชนนั้น เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและสถานภาพของบุคคลนั้นในครอบครัว (พนิจดา วีระชาติ, 2542) ในส่วนของสถานศึกษาก็มีความสำคัญต่อชุมชนในเรื่องของบทบาท เมื่อพิจารณาจากภาระหน้าที่ของการศึกษาและโรงเรียนต่อชุมชน ซึ่งบทสรุปของ สุวัฒน์ มุทเมธา (2524) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียนว่า (สุวัฒน์ มุทเมธา, 2524) โรงเรียนมีความสำคัญต่อชุมชน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตร พัฒนาคนอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน พัฒนาการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น โรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคมเพื่อรับใช้และบริการสังคม (Service Organization) โรงเรียนจึงมีความเกี่ยวข้องกันในด้านที่ต้องอาศัยพึ่งพากันเพื่อปลูกฝัง ถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีให้แก่ชุมชนและสถาบันต่าง ๆ (พนิจดา วีระชาติ, 2542)

วัด มีบทบาทที่สำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การสร้างความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียนและชุมชน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมประเทศให้เป็นสังคมที่มีความมั่นคงและถาวร หากสังคมส่วนหนึ่งมีความเข้มแข็งก็จะทำให้สังคมอีกส่วนหนึ่งเข้มแข็งเช่นกันดังเช่นเมื่อเราย้อนกลับไปเมื่อครั้งที่ “บ้าน วัด และโรงเรียน” ยังเป็น “เป่าหลอม” สำคัญในการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน แต่เมื่อสังคมเปลี่ยน เป่าหลอมนั้นเริ่มบวมเปื่อย เพราะคนเริ่มมองแบบแยกส่วน การพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กเยาวชนโดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนรู้จึงทำได้ไม่ต่อเนื่องโรงเรียนจึงกลายเป็น “ตัวช่วยหลัก” ที่พ่อแม่ฝากความหวัง แต่เมื่อโรงเรียนขาดแรงสนับสนุน และถูกปล่อยให้ย่ำแย่อย่างโดดเดี่ยว บ่อยครั้งจึงพบการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่น (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2555)

จากปัญหาที่กล่าวมานั้นเพื่อให้สังคมไทยเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความร่วมมือกันระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยการใช้ความร่วมมือกันของบ้าน วัด และโรงเรียน ที่มีความสำคัญมายาวนานต่อสังคมไทยแต่ยังไม่ได้รับการศึกษาและพัฒนาให้เป็นแนวทางการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการจัดการศึกษาภายใต้แนวคิดความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนเมือง เพื่อให้ทราบข้อมูล สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมในความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อดำเนินการสร้างแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน ต่อไป อันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้คนในสังคมไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียนเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่มีวัดและโรงเรียนอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนเดียวกันในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน สิงหาคม 2558 ถึง ตุลาคม 2558

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเลือกมาจากประชาชน ในชุมชนที่มีชุมชน โรงเรียนและวัด ในบริเวณเดียวกัน โดยผู้วิจัยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Sampling)โดยใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ เอล็ก,เอ็ดการ์,แฟรงค์และอัลเบิร์ต (Axel Buchner,Edgar Erdfelder,Franz Faul,Albert-Georg Lang,2007)ให้ความคลาดเคลื่อนระดับ 0.025 ได้จำนวนทั้งสิ้น 918 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสำรวจปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนโดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert's Scale Type) เกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียนโดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยหารายชื่อของชุมชนที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อนำไปใช้ในการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยยื่นหนังสือคำร้องต่อฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตออกหนังสือถึง ผู้นำชุมชนทั้ง 8 แห่ง และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนกลุ่มตัวอย่างโดยเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจปัจจัยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistic) เช่น ความถี่ ร้อยละ และแปลผลเป็นในรูปแบบความเรียง

(2) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Person Product Moment Coefficient of Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับเกณฑ์การแปรผลระดับความสัมพันธ์ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

(3) การวิเคราะห์สมการพหุคูณความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ศึกษาโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

(4) การวิเคราะห์ผลที่ได้นำมาสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่าง บ้านวัดโรงเรียนในด้านความผลของร่วมมือ ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองพบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก($\bar{x} = 3.55$) โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 1) เครือข่ายความร่วมมือพบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก($\bar{x} = 3.56$) 2) ผลของความร่วมมือพบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก($\bar{x} = 3.55$) 3) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตพบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$)

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านทัศนคติความร่วมมือกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติความร่วมมือมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง($r = .418$) เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .406$) ผลของความร่วมมือ ($r = .413$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .316$) ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความรับผิดชอบกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง($r = .584$) เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .530$) ผลของความร่วมมือ ($r = .550$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .564$) ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวมกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .611$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .530$) ผลของความร่วมมือ ($r = .550$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .564$) ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการสื่อสารกันกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารกันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .606$) ผลของความร่วมมือ ($r = .601$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสื่อสารกันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .568$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .538$) ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

6. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเคารพสิทธิในตัวผู้อื่นระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านเคารพสิทธิในตัวผู้อื่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .616$) ผลของความร่วมมือ ($r = .611$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเคารพสิทธิในตัวผู้อื่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .584$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .542$) ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

7. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการจัดการระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .694$) เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .665$) ผลของความร่วมมือ ($r = .673$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .621$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

8. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผู้นำระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .695$) เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .666$) ผลของความร่วมมือ ($r = .669$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .625$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

9. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความร่วมมือจากภายนอกระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง พบว่า ปัจจัยด้านความร่วมมือจากภายนอกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง ($r = .690$) เครือข่ายความร่วมมือ ($r = .659$) ผลของความร่วมมือ ($r = .644$) กิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($r = .641$) ในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

10. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนในชุมชนเมืองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบตัวแปรอิสระที่ได้รับการคัดเลือก 5 ตัวแปร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ทำนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดการ ความร่วมมือจากภายนอก ความรับผิดชอบ ผู้นำ การเห็นประโยชน์ส่วนรวม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัย บ้านวัดโรงเรียนมีความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองทั้ง 3 ด้านโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และเป็นที่น่าสังเกตว่าความร่วมมือในด้านต่างๆมีค่าที่ใกล้เคียงกันในระดับมากได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{x} = 3.56$) ผลของความร่วมมือ ($\bar{x} = 3.56$) และกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{x} = 3.53$) แสดงให้เห็นว่า บ้านวัดโรงเรียนในชุมชนเมืองเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ยังคงควรที่จะเพิ่มความร่วมมือในด้านต่างๆให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่างๆ โดยผู้นำของบ้านวัดโรงเรียนควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ทุกคนในชุมชน มีส่วนร่วมในความร่วมมือซึ่งอาจจะไม่สำเร็จในทันที ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยเวลา และความตั้งใจของทุกคน ดังที่อุณา นพคุณ(2546) กล่าวว่า การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสามารถทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วง แต่การนำแนวความคิดและหลักการเรื่องการมีส่วนร่วมมาปฏิบัติไม่ใช่เรื่องที่จะนำมาปฏิบัติได้ทันที การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายในชุมชน เกิดผลดีต่อทุกช่วงวัยตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา และสามารถใช้ความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิต และพัฒนาความเป็นอยู่ของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอีกทั้งแหล่งการเรียนรู้ความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงชีวิตได้อย่างเหมาะสม(สุมาลี สังข์ศรี, 2545) เมื่อพิจารณาความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนในชุมชนเมืองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.การจัดการในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อันแสดงให้เห็นว่ายิ่งการจัดการในแต่ละองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าไร ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2550)ที่กล่าวว่า การที่รู้จักนำเอาปัจจัยต่าง ๆ กระบวนการต่าง ๆ มาเข้าสู่ระบบ เข้าวิธีการแล้วทำให้เกิดผลที่พึงปรารถนา การจัดการที่ดีต้องมีการเรียนรู้ แต่การจัดการจะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงได้ นอกจากเรียนรู้และต้องอาศัยความดีด้วย ชุมชนเข้มแข็งคือ ชุมชนที่มีความสามารถในการจัดการ ซึ่งมีทั้งการจัดการในภาค ธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาชน และเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อการจัดการแต่ละด้านแล้วจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บ้านวัดโรงเรียนมีการประชุมเพื่อสรุปงานและปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.46$) เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดการด้านการประชุมเพื่อสรุปงานและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการจัดการด้านอื่นๆ จากการวิจัยพบว่า มักจะไม่มีการประชุมเพื่อสรุปงานและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในครั้งนั้นๆ แต่อาจจะสรุปงานที่ผ่านมานั้นในการประชุมประจำของชุมชนทำให้ไม่สามารถสรุปปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขได้ในทันทีหรืออาจจะไม่สามารถจดจำปัญหาทั้งหมดได้ อีกประการหนึ่งคือการประชุมสรุปงานนั้นมักจะเป็นการประชุมเฉพาะ กลุ่มผู้บริหาร มิได้มีการประชุมสมาชิกทุกคนซึ่งอาจจะไม่ได้รับทราบถึงปัญหาทั้งหมดหรือปัญหาในรายละเอียดส่วนเล็ก ๆ

ในแต่ละองค์กรควรที่จะประชุมสรุปงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทันทีและร่วมกันโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุปและแก้ปัญหาเพื่อให้การดำเนินงานในครั้งถัดไปมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

3. ความร่วมมือจากภายนอกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อันแสดงให้เห็นว่ายิ่งความร่วมมือจากภายนอกมากขึ้นเท่าไร ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับบุทธิ ดุลยเกษมและ อรศรี งานวิทยางศ์ (2540) ที่กล่าวว่าการแสวงหาความร่วมมือและความสนับสนุนจากภาคอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เป็นเงื่อนไขที่จะทำให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้มากขึ้น เพราะในสถานการณ์ที่ชุมชนอ่อนแอ นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ ความคิด กำลังใจ ประสบการณ์ บทเรียน งบประมาณ ฯลฯ จากภายนอก เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือ และพัฒนาความร่วมมือนั้นไปสู่การผลักดันให้การศึกษาค้นคว้าที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อการจัดการแต่ละด้านแล้วจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความร่วมมือจากภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) แสดงให้เห็นว่าชุมชนขาดการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเท่าที่ควร โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามาส่งเสริมทางด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{x} = 3.46$) เป็นที่น่าสังเกตว่า หน่วยงานภาครัฐและเอกชนยังขาดการสนับสนุนเรื่องงบประมาณสำหรับชุมชนในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตเท่าที่ควร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะด้านเงินทุนและทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับสมบุรณ์ บุรณศิริรักษ์ (2553) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของภาคี เครือข่าย เนื่องจากว่าหลายเครือข่ายต้องหยุดดำเนินการลงไปเนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรสนับสนุน การดำเนินงานอย่างเพียงพอ ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์และอาคารสถานที่ ทั้งทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ปริมาณ และคุณภาพ ของบุคลากรและที่สำคัญคือ เงินทุนดำเนินการทรัพยากรที่มีอยู่ในเครือข่ายมาใช้ได้มากเพียงใด ความเข้มแข็งของเครือข่ายก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

4. ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในบ้านวัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อันแสดงให้เห็นว่ายิ่งความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลมากขึ้นเท่าไร ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ และเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบในแต่ละด้านแล้วจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือท่านมอบหมายให้กับผู้อื่นเมื่อรู้ว่าจะไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้ ($\bar{x} = 3.40$) เป็นที่น่าสังเกตว่ามอบหมายให้กับผู้อื่นเมื่อรู้ว่าจะไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการจัดการด้านอื่น ๆ จากการวิจัยพบว่า เมื่อมีการมอบหมายเกิดขึ้นมักจะมอบตามความเหมาะสมจากผู้บริหารโดย ไม่ได้ถามถึงความสมัครใจหรือสอบถามผู้ปฏิบัติงานนั้นๆและการที่ได้รับมอบหมายงานใดๆแล้วจะถือว่าเป็นหน้าที่ของคน

คนนั้น ซึ่งมักจะไม่มี การยืดหยุ่น ในการแบ่งงานกันทำ โดยเฉพาะการทำงานที่มีระบบราชการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ผู้นำในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อันแสดงให้เห็นว่ายิ่งผู้นำมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่าไร ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับ ปิยฉัตร เชาวลิต (2550)กล่าวว่า ความเคารพนับถือในตัวผู้นำของตนเอง และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนที่ต้องการผู้นำที่มีลักษณะที่สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาให้กับคนในชุมชนและเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อผู้นำแต่ละด้านแล้วจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อผู้นำอยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 3.61$) โดยทุกข้อมีเกณฑ์อยู่ในระดับมากจากการวิจัยพบว่า ผู้นำเป็นส่วนสำคัญของความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียน ถ้าผู้นำของบ้านวัดโรงเรียนให้ความสำคัญและสนับสนุนเรื่องความร่วมมือในชุมชน มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นแกนหลักในการร่วมกิจกรรมจะส่งผลทำให้ความร่วมมือของบ้านวัดโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตดำเนินไปได้ด้วยดี ส่งผลโดยตรงต่อคนในชุมชน มีกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการร่วมกันช่วยเหลือและเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับเมตต์ การรณจิต(2541)ได้กล่าวถึงปัจจัยในความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนโดยได้กำหนดปัจจัยด้านผู้นำไว้ดังนี้หากผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความเป็นกันเอง ให้เกียรติแก่ผู้ปกครอง ก็จะทำให้บรรยากาศเป็นไปในทางที่ดี ในด้านความซื่อสัตย์ก็เป็นเรื่องสำคัญ หากผู้บริหารมีความโปร่งใสด้านการเงินซึ่งสามารถตรวจสอบได้

6. การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อันแสดงให้เห็นว่ายิ่งคนในชุมชนเห็นประโยชน์ของความร่วมมือมากขึ้นเท่าใด ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดในโรงเรียนก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น และเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นต่อการเห็นประโยชน์ส่วนรวมแต่ละด้านแล้วจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเห็นประโยชน์ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x} = 3.37$) ซึ่งการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมีผลอย่างมากต่อความร่วมมือในชุมชน ดังนั้นผู้นำหรือคนอื่นๆควรร่วมกันแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของความร่วมมือสร้างจิตสำนึกในชุมชน โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านเสนอการเรียนรู้ใหม่ๆให้กับชุมชนอยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.20$) เป็นที่น่าสังเกตว่าการเสนอการเรียนรู้ใหม่ๆผลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการจัดการด้านอื่น ๆ จากผลการวิจัยพบว่า คนในชุมชนมักขาดโอกาสที่จะนำเสนอความรู้ใหม่เนื่องจาก ระยะเวลาที่ไม่สะดวกที่จะต้องประกอบอาชีพ และยังขาดการประสานงานที่ดีในชุมชนเพื่อเข้าถึงแหล่งความรู้หรือผู้รู้ในชุมชน รวมถึงการไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องแบ่งปันความรู้ให้กับชุมชนสอดคล้องกับ สมบูรณ์ บุณศิริรักษ์ (2553)ได้การศึกษาปัจจัยด้านผลประโยชน์ร่วมกัน แนวคิดที่จะนำมาเป็นกรอบเพื่ออธิบาย เรื่องผลประโยชน์ร่วมกัน คือ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการจำเป็น (Need) หลายอย่างในการดำรงชีวิต มนุษย์ติดต่อสัมพันธ์กัน เพื่อตอบสนอง

ความต้องการความจำเป็นของตน ในการแลกเปลี่ยนจะดำรงอยู่ตราบที่คู่สัมพันธ์คิดว่า การแลกเปลี่ยนมีความสำคัญ การเกิดความสัมพันธ์ที่ยืดยาว ผลประโยชน์ต่างตอบแทน ความรู้สึกอึดอัดกับรางวัลที่ได้รับ และความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนที่มั่นคง

ข้อเสนอแนะ

ในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยสามารถนำไปสร้างเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน ได้ ดังนี้

1.การจัดการในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียน จากการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน พบว่าแนวทางการจัดการในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียนมีดังนี้

1. บ้านวัดโรงเรียนควรมีการบริการภายในองค์กรอย่างโปร่งใส 2. บ้านวัดโรงเรียนควรให้คนในชุมชน โดยเฉพาะในองค์กรของตนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการองค์กรมากยิ่งขึ้น 3.ในการจัดการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรจัดการอย่างมีระบบและยั่งยืนในระยะยาวโดยเริ่มจากในองค์กร 4.ควรมีการเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมหรือในการดำเนินงานในองค์กร 5.ควรมีการสรุปงานหรือสรุปปัญหาเพื่อดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง 6.องค์กรควรเห็นความสำคัญของความร่วมมือระหว่างองค์กรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ความร่วมมือจากภายนอก จากการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน พบว่าแนวทางด้านความร่วมมือจากภายนอก1.หน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะทางด้านเอกชนควรเข้ามาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน 2. หน่วยงานภายนอกควรเข้ามาสนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเงินทุน 3. ควรมีการสนับสนุนผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้กับกิจกรรมการเรียนรู้จากหน่วยงานภายนอก 4. ควรมีการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากหน่วยงานภายนอก 5.บ้านวัดโรงเรียนควรมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องกับหน่วยงานภายนอก

3.ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล จากการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน พบว่าแนวทางด้านความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล 1. คนในชุมชนเห็นถึงคุณค่าของตนเองของหน่วยความร่วมมือและมองว่าตนนั้นเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน 2. คนในชุมชนควรทำงานที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ 3.ควรมีการเข้าร่วมประชุมวางแผนหรือดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

4.ควรช่วยเหลือชุมชนในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเต็มที่แม้ไม่ได้รับมอบหมายงานก็ตาม 5.ควรมีการแบ่งงานที่ยุติธรรมและเหมาะสมกับความสามารถที่บุคคลพึงกระทำได้

4.ผู้นำในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียนจากการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน พบว่าแนวทางด้านผู้นำในองค์กรของบ้านวัดโรงเรียน 1.ควรมีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการ 2.ควรมีภาวะผู้นำและมีความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน 3.ควรเห็นถึงประโยชน์ของความร่วมมือในชุมชน 4.ควรเห็นถึงประโยชน์ของการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5.เป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5. การเห็นประโยชน์ส่วนรวม จากการสังเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองโดยใช้ความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน พบว่าแนวทางด้านการเห็นประโยชน์ส่วนรวม 1.ควรเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติงาน 2. มีการนำเสนอความรู้ของตนเองอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์แก่ชุมชน 3.ควรอุทิศเวลาที่มีเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4.มีจิตสาธารณะในการดำเนินการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5.เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการวิจัยความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในชุมชนอื่น ๆ
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆที่อาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชนเมือง
3. ควรศึกษาวิธีการที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับบ้านวัดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเมืองอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 4.ควรมีการเก็บข้อมูลโดยวิธีการอื่นเพิ่มเติมเช่น แบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน.(2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- พนิจดา วีระชาติ.(2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ :โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม.(2550). *แผนที่ความดี ฉบับไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2545) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุมาลี สังข์ศรี.(2545). *การจัดการศึกษานอกระบบด้วยวิธีการศึกษาทางไกลเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต*.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรียน จันทนกร.(2537). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*.กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุวัฒน์ มุททเมธา.(2524). *ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*.
กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. "เวทีปฏิรูปการเรียนรู้สู่การศึกษาเพื่อคนทั้งมวล ครั้งที่ 11 : ถักทอพลังชุมชน(ตำบล)...เพื่อยกระดับการเรียนรู้ของพลเมืองรุ่นใหม่". [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=555> [20 ตุลาคม 2558]
- อาชัญญา รัตนอุบล.(2551). *การใช้แนวความคิดการเรียนรู้สารสนเทศในการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในหนังสือแนวคิดทฤษฎีที่นำสู่ทางการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย ดุลยเกษม และ อรศรี งานวิทยางศ์.(2543). *รายงานยุทธศาสตร์ของสังคมไทยในการสร้างวิถีการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Axel Buchner, Edgar Erdfelder & Franz Faul, Albert-Georg Lang. G*Power: Statistical Power Analyses for Windows and Mac. "Allgemeine Psychologie und Arbeitspsychologie. Dusseldorf University. 2007" [online] <http://www.gpower.hhu.de/> [20 October 2016]
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper & Row.